

Ενημερωτικό Δελτίο

Τεύχος 1, Ιούλιος-Αύγουστος 2013

Γνωριμία με το πρόγραμμα «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση περιστατικών Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών»

Η έναρξη του προγράμματος «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών» [Κωδικός, MIS 372071], σηματοδοτεί την πρώτη συστηματοποιημένη προσπάθεια για την υιοθέτηση και εφαρμογή κοινής μεθοδολογίας και εργαλείων συνολικής διαχείρισης περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων καθώς και την τήρηση ενός Ενιαίου Αρχείου Κρουσμάτων από όλους τους δυνητικά εμπλεκόμενους επαγγελματίες υπηρεσίες και οργανισμούς και στις 13 περιφέρειες στη χώρα μας.

Πρωτόκολλο Διερεύνησης,
Διάγνωσης, Διαχείρισης ΚαΠα-Π
& Εθνικό Σύστημα Αναφοράς ΚαΠα-Π

Στόχος του προγράμματος είναι η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχικής υγείας μέσω της ευρείας αποδοχής και ορθής χρήσης του **Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης & Διαχείρισης ΚαΠα-Π** και του **Εθνικού Συστήματος Αναφοράς (ΕΣΑ) ΚαΠα-Π**.

Παράλληλα η δικτύωση και η εκπαίδευση 400 επαγγελματιών απασχολούμενοι σε φορείς και οργανισμούς εμπλεκόμενους με ΚαΠα-Π στους τομείς της Πρόνοιας, της Υγείας, της Δικαιοσύνης, της Δημόσιας Τάξης και της Εκπαίδευσης, στην εξαήμερη πιλοτική εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης, & Διαχείρισης ΚαΠα-Π καθώς και του Εθνικού Συστήματος Αναφοράς (ΕΣΑ) ΚαΠα-Π, συνιστά ταυτόχρονα και την καινοτομία του προγράμματος και αναμένεται να επιφέρει την αναμενόμενη αποδοχή και καθιέρωση των εργαλείων από τους επαγγελματίες που καλούνται να διαχειριστούν περιστατικά ΚαΠα-Π και να παρέχουν δεδομένα. **Τα κύρια οφέλη του έργου θα είναι η διευκόλυνση:**

- ♦ Των κέντρων λήψης των αποφάσεων πολιτικής Υγείας, Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης, Εκπαίδευσης
- ♦ Των επαγγελματιών
- ♦ Των παιδιών-θυμάτων

Το έργο υλοποιείται και συντονίζεται από το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας, Κέντρο για τη μελέτη και την Πρόληψη της Κακοποίησης-Παραμέλησης των Παιδιών, με την συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ειδική Υπηρεσία Τομέα Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης Μονάδα Α2-Συντονισμού Εφαρμογής & Υποστήριξης της Υλοποίησης), στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013».

Δίκτυο Οργανισμών & Υπηρεσιών

Η σύσταση του Δικτύου Οργανισμών & Υπηρεσιών στο πλαίσιο του προγράμματος "Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης & Παραμέλησης Παιδιών" στοχεύει στην υιοθέτηση και εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης & Διαχείρισης ΚαΠα-Π και στη χρήση του ΕΣΑ ΚαΠα-Π. Το Δίκτυο πρόκειται να συσταθεί βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων επιλεξιμότητας και οι φορείς-μέλη θα προέρχονται από τους τομείς της Υγείας, Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Εκπαίδευσης. Επιπροσθέτως, μέσω του Δικτύου Οργανισμών & Υπηρεσιών, 400 επαγγελματίες απασχολούμενοι στους Φορείς-μέλη του Δικτύου, θα προσκληθούν προκειμένου να συμμετάσχουν στην Εκπαίδευση για την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης & Διαχείρισης ΚαΠα-Π και τη χρήση του ΕΣΑ ΚαΠα-Π, καθώς και στην πιλοτική εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης & Διαχείρισης ΚαΠα-Π αλλά και την πιλοτική λειτουργία του ΕΣΑ ΚαΠα-Π.

Η ενέργεια αυτή, συνιστά στρατηγικό βήμα προς την επίτευξη των στόχων του προγράμματος "Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης & Παραμέλησης Παιδιών", καθώς προσβλέπει στην αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του Πρωτοκόλλου και στην ακρίβεια και πληρότητα των καταγραφών που πραγματοποιούνται στο σύστημα καταγραφής, με τα οφέλη που και τα δύο συνεπάγονται για τα παιδιά-θύματα ΚαΠα-Π, τους εμπλεκόμενους επαγγελματίες αλλά και όλους τους φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στους τομείς της Υγείας, Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Εκπαίδευσης.

Βαλκανική Επιδημιολογική Μελέτη για την Κακοποίηση & Παραμέληση Παιδιών

Το πρόγραμμα BECAN (Κωδικός, 223478), χρηματοδοτήθηκε από την Γενική Διεύθυνση Έρευνας της Ε.Ε. (7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Έρευνα και την Τεχνολογία). Ο στόχος της επιδημιολογικής μελέτης αφορά στον προσδιορισμό του μεγέθους και των χαρακτηριστικών του φαινομένου της κακοποίησης και παραμέλησης παιδιών (CAN) και αποτελεί κοινή προσπάθεια 9 χωρών των Βαλκανίων [Αλβανία (AL), Βουλγαρία (BG), Βοσνία και Ερζεγοβίνη (BiH), Κροατία (HR), ΠΓΔΜ (FYRoM), Ελλάδα (GR), Ρουμανία (RO), Σερβία (RS) και Τουρκία (TR)]. Τον κεντρικό συντονισμό του προγράμματος είχε η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού (GR) και συμμετείχαν οι εξής οργανισμοί: *Children's Human Rights Centre of Albania (AL), South-West University "N. Rilski" (BG), University of Sarajevo (BiH), University of Zagreb (HR), University of Skopje (FYRoM), Babes-Bolyai University (BBU), Faculty of Sociology and Social Work Department (RO), University of Belgrade (RS) and Association of Emergency Ambulance Physicians (TR)*, ενώ συμμετείχαν επίσης το *Istituto degli Innocenti (IT)* ως Αξιολογητής και το *University of Nottingham (UK)* ως Επιστημονικός Σύμβουλος. Τα δύο κύρια πεδία της μελέτης είναι η **Επιδημιολογική Έρευνα Πεδίου** και η **Μελέτη βάσει Καταγεγραμμένων Περιπτώσεων**.

Η Επιδημιολογική Έρευνα Πεδίου πραγματοποιήθηκε σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα παιδιών ηλικίας 11, 13 και 16 ετών, τα οποία είτε παρακολουθούν είτε είχαν εγκαταλείψει το σχολείο (όπου τέτοιες τιμές ήταν σημαντικές) με τη συμπλήρωση ενός τροποποιημένου αυτοσυμπληρούμενου ερωτηματολογίου (έκδοση του ICAST-C), ενώ παράλληλα ένα αντίστοιχο ερωτηματολόγιο (έκδοση του ICAST-P) δινόταν και στους γονείς ή κηδεμόνες των παιδιών. Βάσει σχεδιασμού της μεθοδολογίας του έργου, διατηρήθηκε η ανωνυμία των συμμετεχόντων, ενώ τα ερωτηματολόγια, ζεύγη, «παιδιών-γονέων» που προέκυψαν συνδέονται με ένα και μοναδικό κωδικό. Στην έρευνα συμμετείχαν 42,194 παιδιά (ποσοστό ανταπόκρισης: 66,71%) και 26.287 γονείς (ποσοστό ανταπόκρισης: 56,50%) σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Οι τιμές έκθεσης σε ψυχολογική βία ήταν μεταξύ 64,58% (FYR), όσο εν αφορά στον επιπολασμό ήταν 83,16% (GR), καθώς το 59,62% (RS) και το 70,02% (GR), αφορά την επίπτωση. Όσον εν αφορά στη σωματική βία οι τιμές κυμάνθηκαν μεταξύ 50,60% (FYRoM) και 76,37% (GR), στον επιπολασμό και 42,40% (FYRoM) και 51,01% (BiH) στην επίπτωση. Σχετικά με τη σεξουαλική βία στον επιπολασμό οι δείκτες κυμάνθηκαν από 18,68% (BiH) για το σύνολο των ανεπιθύμητων εμπειριών και 9,75% (BiH) για εκείνες που εμπειρείχαν σωματική επαφή έως 7,60% (FYRoM) και 3,56% (RO) αντίστοιχα. Οι αντίστοιχες τιμές για την επίπτωση βρέθηκαν στη Ρουμανία χαμηλότερες, στο 4,99% για το σύνολο των ανεπιθύμητων εμπειριών σεξουαλικής θυματοποίησης και στο 2,09% για εκείνες που εμπειρείχαν και σωματική επαφή ενώ οι δείκτες σεξουαλικής θυματοποίησης βρέθηκαν στην Βοσνία μεγαλύτεροι και για τις δύο μορφές, στο 13,62% και 7,65% αντίστοιχα. Όσον εν αφορά στα αισθήματα παραμέλησης οι τιμές για τον επιπολασμό και την επίπτωση ήταν μεγαλύτερες στην Τουρκία, στο 42,62% και 37,55% αντίστοιχα και μικρότερες στη Ρουμανία 22,59% και 16,66% αντίστοιχα. Σε γενικές γραμμές εμπειρίες θετικών γονεϊκών πρακτικών αναφέρθηκαν από τα περισσότερα παιδιά που ανταποκρίθηκαν στην έρευνα σε όλες τις χώρες. Η κατανομή ανά φύλο ποικίλλει με παρόμοια τιμές για τα κορίτσια και τα αγόρια για τη

σωματική και ψυχολογική βία. Όσον αφορά στη σεξουαλική βία μεγαλύτερη διαφοροποίηση παρατηρείται στα αγόρια, με τα ποσοστά να υπερβαίνουν ακόμη και τα αντίστοιχα των κοριτσιών σε ορισμένες χώρες. Όσο εν αφορά στην παραμέληση παρατηρείται η επικράτηση των ποσοστών στα κορίτσια που συμμετείχαν στην έρευνα.

Η Μελέτη βάσει Καταγεγραμμένων Περιστατικών πραγματοποιήθηκε σε επιλέξιμες υπηρεσίες και οργανισμούς (βάσει προκαθορισμένων κριτηρίων) σε όλες τις χώρες που διεξήγαγαν την έρευνα και αφορούσε τις καταγεγραμμένες περιπτώσεις παιδιών Κακοποίησης και Παραμέλησης οι οποίες αναφέρθηκαν ή εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου και για τις ίδιες ηλικιακές ομάδες όπως στην επιδημιολογική έρευνα πεδίου. Για τη συλλογή των δεδομένων ΚαΠα-Π (μέσω της αποδελτίωσης πληροφοριών από τις ήδη καταγεγραμμένες περιπτώσεις που ήταν διαθέσιμες στα επιλέξιμα αρχεία) δημιουργήθηκε ένα εξειδικευμένο εργαλείο (CBSS), καθώς και ένα τυποποιημένο πρωτόκολλο για την εφαρμογή του. Από τους 911 οργανισμούς και υπηρεσίες οι οποίοι κρίθηκαν ως δυνητικά συνεργαζόμενοι για την παροχή δεδομένων για περιστατικά ΚαΠα-Π, οι 276 βρέθηκαν επιλέξιμοι και αποδέχθηκαν να συμμετάσχουν στη μελέτη. Από τα αρχεία των οργανισμών και υπηρεσιών προέκυψαν συνολικά 2,447 περιπτώσεις ΚαΠα-Π για τις ηλικίες 11, 13 και 16, για το έτος 2010. Συγκεκριμένα, τα ποσοστά για την επίπτωση της ΚαΠα-Π στο σύνολο από τα αρχεία των συμμετεχόντων οργανισμών και υπηρεσιών βρέθηκαν να είναι: 0.146% (AL), 0.167% (BiH), 0.377% (BG), 0.345% (FYR), 0.605% (GR), 0.68% (HR), 0.041% (RO), 0.194% (RS) και 0.124% (TR).

Τα ευρήματα της έρευνας παρουσιάζουν μία αύξηση του μεγέθους της έκθεσης των ανηλίκων στη βία. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το αποτέλεσμα που δείχνει τη σχετική εξίσωση των φύλων ανά κατανομή για την έκθεση σε σωματική και σεξουαλική βία στις χώρες που συμμετείχαν στην έρευνα σε αντίθεση με την περισσότερη, έως τώρα, αντίστοιχη επιστημονική βιβλιογραφία. Τα ευρήματα της Μελέτης βάσει Καταγεγραμμένων Περιστατικών (CBSS) παρέχουν για πρώτη φορά ποσοτική εκτίμηση αλλά και τεκμηρίωση για το φαινόμενο του "παγόβουνου" (μεταφορά για την ΚαΠα-Π) δηλαδή ο αριθμός των περιπτώσεων από τα αρχεία των οργανισμών και των υπηρεσιών αποτελούν μόνο ένα μικρό κλάσμα σε σχέση με τον πραγματικό αριθμό των περιπτώσεων που προκύπτουν στις κοινωνίες. Κατά συνέπεια από τα αποτελέσματα του έργου προέκυψε σειρά συστάσεων και πολιτικών σε Εθνικό και Βαλκανικό επίπεδο. Επιπροσθέτως εν ευθέτω χρόνο από την εφαρμογή του, σχηματίστηκε επίσης και ένα Εθνικό Άτυπο Δίκτυο Επαγγελματιών και Οργανώσεων οι οποίοι εμπλέκονται και διαχειρίζονται περιπτώσεις ΚαΠα-Π, καθώς επίσης και σε κάθε συμμετέχουσα χώρα συστάθηκε ένα Εθνικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο και μία Κεντρική Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή για θέματα δεοντολογίας, επαυξάνοντας με αυτόν τον τρόπο την επίβλεψη του έργου συνολικά, δημοσιεύοντας παράλληλα και μια σειρά από συστάσεις σχετικά με πρότυπα ηθικά διλλήματα αλλά και προκλήσεις οι οποίες προκύπτουν στην έρευνα για τη ΚαΠα-Π, προκειμένου να εξετάζονται και να υιοθετούνται και σε άλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πρόληψη & Αντιμετώπιση της Σεξουαλικής Παρενόχλησης των Ανηλίκων

Πρόγραμμα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης στην πόλη του Ρεθύμνου

Η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, ανακοινώνει την έναρξη και τον συντονισμό του μονοετούς διάρκειας προγράμματος με τίτλο: «**Σχέδιο συνολικής ψυχο-κοινωνικής παρέμβασης στην πόλη του Ρεθύμνου με στόχο την πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου της σεξουαλικής παρενόχλησης ανηλίκων**» [Κωδικός, MIS 375809], με την συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Υπουργείου Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ειδική Υπηρεσία Τομέα Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης Μονάδα Α2-Συντονισμού Εφαρμογής & Υποστήριξης της Υλοποίησης), στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007-2013».

Στόχος του προγράμματος είναι η πρόληψη και αντιμετώπιση του φαινομένου της σεξουαλικής παρενόχλησης ανηλίκων στην πόλη του Ρεθύμνου, λόγω της δυσχερούς κατάστασης που φαίνεται να έχει δημιουργηθεί μετά τις απανωτές υποθέσεις μαζικής σεξουαλικής παραβίασης παιδιών και εφήβων στο Ρέθυμνο στα τέλη του 2011.

Κατά συνέπεια λόγω της συσσώρευσης εκρηκτικών συναισθηματικών φορτίων σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού και παράλληλα της σχετικής υστέρησης σε πόρους ανθρώπινου και υλικού δυναμικού καθίσταται αναγκαία η αντιμετώπιση της όλης κατάστασης μέσω:

- α) Της ενδυνάμωσης των ατόμων
 - β) Της ενίσχυσης και τον εμπλουτισμό γνώσεων και δεξιοτήτων
 - γ) Της κοινοτικής ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης
 - δ) Της εκπαίδευσης των ειδικών (και οργανωτικές πρακτικές για διαχείριση των αλλαγών)
 - ε) Της ενσωμάτωσης και διασύνδεσης (αλληλουποστήριξη δικτύων) καθώς και της άσκησης επιρροής σε θεσμικό και νομικό επίπεδο
- Το πρόγραμμα βασίζεται σε τρεις άξονες:

- ♦ Παρέμβαση προαγωγής υγείας-ευαισθητοποίηση της κοινότητας
- ♦ Ολοκληρωμένο πρόγραμμα θεραπευτικής αντιμετώπισης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης θυμάτων και των οικογενειών τους
- ♦ Ολοκλήρωση και βελτιστοποίηση της ανακριτικής και ψυχο-ιατροδικαστικής διαδικασίας

Οι **ομάδες στόχοι** του κοινοτικού προγράμματος είναι: οι έφηβοι, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς, οι επαγγελματίες που έρχονται σε επαφή με παιδιά (δράσεις πρόληψης), τα παιδιά θύματα και οι οικογένειες τους (δράσεις ψυχοκοινωνικής παρέμβασης και βελτίωση της ψυχο-ιατροδικαστικής προετοιμασίας). Επιπροσθέτως, αναμένεται ότι μέσα από τις μελέτες αποτίμησης ανά ομάδα στόχο θα προκύψουν πολιτικές δημόσιας υγείας, μεταφορά κλών πρακτικών και προτάσεις για περαιτέρω μελέτη.

Η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, συντονίζει επίσης το διετούς διάρκειας, ευρωπαϊκό πρόγραμμα στα πλαίσια του DAPHNE

III με τίτλο **“Συντονισμένη Προσέγγιση στην Παιδική Κακοποίηση και Παραμέληση (ΚαΠα-Π) μέσω Ελάχιστου Συνόλου Δεδομένων”**, **“Coordinated Response to Child Abuse and Neglect (CAN) via Minimum Data Set (MDS)”** [Κωδικός, JUST/2012/DAP/AG/3250] το οποίο υλοποιείται σε συνεργασία με το South-West University “Neofit Rilski”, Βουλγαρία (BG), το University Ulm, Department of Child and Adolescent Psychiatry/Psychotherapy, Γερμανία (DE), Istituto degli Innocenti (IDI), Ιταλία (IT), Babes-Bolyai University (BBU), Faculty of Sociology and Social Work Department, Ρουμανία (RO), National Observatory of Children in Danger (ONED), Γαλλία (FR), Child and Family Agency, Βέλγιο (BE).

Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία των απαραίτητων εργαλείων και μεθόδων για την καθιέρωση Εθνικών Συστημάτων Αναφοράς για τη παρακολούθηση της ΚαΠα-Π (CAN), με ελάχιστο σύνολο δεδομένων (MDS) καθώς και η δημιουργία ενός Εγχειριδίου Πολιτικών & Διαδικασιών με έτοιμα προς χρήση εργαλεία.

Τα Εθνικά Συστήματα Αναφοράς για την παρακολούθηση της ΚαΠα-Π θα παρέχουν πλήρη, αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα κατά περίπτωση, για παιδιά που έχουν χρησιμοποιήσει υπηρεσίες παιδικής προστασίας στους τομείς της Υγείας, Πρόνοιας, Εκπαίδευσης, Δικαιοσύνης και Δημόσιας Τάξης βάσει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της κάθε χώρας. Επιπλέον, αναμένεται να στηρίξουν την ανάπτυξη άλλων Εθνικών μηχανισμών Αναφοράς για την επιτήρηση της ΚαΠα-Π (όπου αυτοί οι μηχανισμοί δεν είναι διαθέσιμοι ή τη βελτίωση των διαθέσιμων μηχανισμών) και σε συνδυασμό με το Εγχειρίδιο Πολιτικών & Διαδικασιών να λειτουργήσουν ως σημεία αναφοράς για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων που προκύπτουν και για τη συστηματική παρακολούθηση των κακοποιημένων παιδιών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, διευκολύνοντας με αυτό τον τρόπο τις Διεθνείς συγκρίσεις καθώς και τα κέντρα λήψης των αποφάσεων, τους επαγγελματίες και τους τελικούς χρήστες.

Συντονισμένη Προσέγγιση στην Παιδική Κακοποίηση και Παραμέληση (ΚαΠα-Π) μέσω Ελάχιστου Συνόλου Δεδομένων

Με την συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα με τίτλο «**Προστασία Βρεφών και Νηπίων από την Ενδοοικογενειακή Βία: Σχεδιασμός Διαγνωστικού Πρωτοκόλλου για την Κακοποίηση και Παραμέληση Βρεφών και Νηπίων και η Εφαρμογή του στο Σύστημα Δημόσιας Υγείας**» [Κωδικός: JUST/2011-2012/DAP/AG/3283], «**Protecting infants and toddlers from domestic violence: Development of a diagnostic protocol for infant and toddler abuse and neglect and its implementation to the public health system**», το οποίο

συντονίζει η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, στα πλαίσια του DAPHNE III, στοχεύει στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων πρόληψης και πρώιμης διάγνωσης της κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων των ευρωπαϊκών υπηρεσιών υγείας. Για το σκοπό αυτό, θα δημιουργηθεί ένα πρωτόκολλο διάγνωσης της κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων, το οποίο θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες αυτής της ηλικιακής ομάδας, ενώ θα αξιοποιήσει και σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα που αφορούν στο θέμα αυτό. Μάλιστα, το εν λόγω διαγνωστικό πρωτόκολλο θα δημιουργηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι εφαρμόσιμο και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες οι οποίες συμμετέχουν στο Πρόγραμμα: Αγγλία, Ισπανία, Ιταλία, Πορτογαλία και Κύπρος. Επιπλέον, η πρόταση της υπεύθυνης επιστημονικής ομάδας του παρόντος Προγράμματος είναι να συμπεριληφθεί το πρωτόκολλο στις προγραμματισμένες εξετάσεις υγείας βρεφών και νηπίων στις χώρες αυτές, με πιθανή τη διάχυσή του και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες που θα εκφράσουν σχετικό ενδιαφέρον. Η πρόταση αυτή στηρίζεται στο γεγονός ότι η πλειοψηφία των οικογενειών που διαμένουν σε ευρωπαϊκές χώρες ακολουθούν εθνικώς προκαθορισμένα προγράμματα προληπτικής ιατρικής κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων ζωής του παιδιού, και ακολούθως γίνονται εύκολα προσβάσιμες στην αξιολόγηση από τους επαγγελματίες υγείας για τυχόν προβλήματα που σχετίζονται με κακοποίηση και παραμέληση βρέφους και νηπίου.

Η δημιουργία του κοινού -για τις χώρες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα- διαγνωστικού πρωτοκόλλου θα βασιστεί σε προϋπάρχοντα διαγνωστικά πρωτόκολλα που χρησιμοποιούνται σε χώρες της ΕΕ, σε σύγχρονα ερευνητικά και κλινικά δεδομένα που αφορούν στο θέμα αυτό, ενώ θα αξιοποιηθούν και τα διαγνωστικά κριτήρια του Diagnostic Classification: 0-3R: Diagnostic Classification of Mental Health and Developmental Disorders of Infancy and Early Childhood: Revised Edition. Washington, DC: Zero To Three Press; 2005. Zero to Three. (revised ed.), για τις Διαταραχές Σχέσης Φροντιστή-Παιδιού, και ιδιαίτερας της διαγνωστικής κατηγορίας Κακοποιητική Διαταραχή, αφού πρώτα αξιολογηθεί η εγκυρότητά τους στις συμμετέχουσες χώρες. Το διαγνωστικό πρωτόκολλο που θα προκύψει μετά την όλη προπαρασκευαστική διαδικασία, θα εφαρμοστεί πιλοτικά σε οικογένειες του γενικού πληθυσμού όλων των συμμετεχουσών χωρών.

Στη συνέχεια, κάθε συμμετέχουσα χώρα θα εκπαιδεύσει επαγγελματίες υγείας δημόσιων δομών υγείας που εξυπηρετούν βρέφη και νήπια και τις οικογένειές τους στο πώς να εφαρμόζουν το πρωτόκολλο στο πλαίσιο της καθημερινής τους κλινικής πρακτικής. Παράλληλα, και εφόσον το διαγνωστικό πρωτόκολλο αποδειχθεί αποτελεσματικό και εύκολα εφαρμόσιμο στα πλαίσια των δημόσιων υπηρεσιών υγείας, θα γίνουν προσπάθειες να συμπεριληφθεί στο εθνικά προκαθορισμένο πρόγραμμα προληπτικής παρακολούθησης βρεφών και νηπίων.

Στοχεύοντας στη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, οι εταίροι θα δημιουργήσουν Εθνικά Δίκτυα Δημόσιων Φορέων Υγείας για το Παιδί. Κάθε φορέας θα ορίσει έναν/μία εκπρόσωπο, ο/η οποίος/-α θα συμμετέχει σε ετήσια συνάντηση για θέματα που άπτονται της προστασίας βρεφών και νηπίων από την ενδοοικογενειακή κακοποίηση και παραμέληση. Μάλιστα, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων για την προώθηση της βιωσιμότητας των αποτελεσμάτων του προγράμματος, οι εταίροι θα δημιουργήσουν μια φόρμα καταγραφής και παρακολούθησης περιπτώσεων κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων που θα παραχωρηθεί στις δημόσιες δομές υγείας του Δικτύου, ώστε όλες οι σχετικές περιπτώσεις να αρχειοθετούνται και να παρακολουθούνται από το Εθνικό Δίκτυο Δημόσιων Φορέων Υγείας για το Παιδί της κάθε συμμετέχουσας χώρας.

Στα πλαίσια της διάδοσης των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, θα διοργανωθεί Διεθνές Συνέδριο, ενώ καθ' όλη τη διάρκειά του θα λειτουργεί σχετικός ιστότοπος, που θα ενημερώνει για την πρόοδο των δράσεων σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες και θα επιτρέπει ανοιχτή πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν στην προστασία βρεφών και νηπίων από την ενδοοικογενειακή βία.

Το παρόν Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά στην πρόληψη της κακοποίησης και παραμέλησης βρεφών και νηπίων στις ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στη δράση αυτή.

του Παιδιού συμμετείχε σε εκδήλωση-συζήτηση με μαθητές 10 σχολείων από διάφορες περιοχές της χώρας με θέμα: «**Οι μαθητές ανταλλάσσουν εμπειρίες και απόψεις για τη βία στο σχολείο**»

Την εκδήλωση διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς σε συνεργασία με το Δίκτυο κατά της Βίας στο Σχολείο.

Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού Γιώργος Μόσχος συντόνισε τις παρουσιάσεις των μαθητών που υλοποιούν δράσεις για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας στο σχολείο. Τα σχολεία αυτά επιλέχθηκαν από τα 40 συνολικά που είχαν εκφράσει επιθυμία να συμμετάσχουν στη συζήτηση.

Οι παρουσιάσεις είχαν μεγάλο ενδιαφέρον και ανέδειξαν διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους οι μαθητές μπορούν να γίνουν πρωταγωνιστές των προσπαθειών για ένα σχολείο πιο ασφαλές, ελκυστικό και συμμετοχικό. Επίσης, ακούστηκαν οι προτάσεις των μαθητών σχετικά με τον ρόλο των εκπαιδευτικών, τη λειτουργία του σχολείου και το πως θα διασφαλίζεται η ακρόαση των απόψεων των μαθητών, η συμμετοχή τους στη σχολική ζωή και η προστασία των δικαιωμάτων τους. Τη συζήτηση έκλεισε συνοψίζοντας τα σημαντικότερα σημεία, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, Γιώργος Νικολαΐδης.

Οι μαθητές που συμμετείχαν στη συζήτηση προέρχονταν από τα παρακάτω σχολεία:

ΓΕΛ Πεύκων Θεσσαλονίκης, ΓΕΛ Δεμενίκων Αχαΐας, ΓΕΛ Βάμου Χανίων, 1ο ΕΠΑΛ Αμαρουσίου, Μουσικό Σχολείο Κομοτηνής, 4ο ΓΕΛ Αμπελοκήπων Θεσσαλονίκης, 11ο Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης, 1ο Γυμνάσιο Καισαριανής, 2ο Γυμνάσιο Ασπροπύργου, 3ο Γυμνάσιο Γέρακα.

13th IPSCAN European Regional Conference on Child Abuse and Neglect CAN,15
Σεπτεμβρίου-18 Σεπτεμβρίου 2013, Dublin Ireland, με θέμα “Protecting Children in
a Changing World”.

Θεματικές Ενότητες Συνεδρίου:

- 1.Prevention of child abuse and neglect through early and sustained involvement
 2. Interventions and programmes for children and families experiencing adversity
 - 3.Addressing children's rights and participation
 - 4.Reforms in child protection and welfare policy
 - 5.Children in out of home care
 - 6.Building the evidence base
 - 7.Contemporary issues
- <http://www.ipscan.org>

Children and Childhoods Conference, 8 Ιουλίου 2013, Ipswich Suffolk, United Kingdom.

Διοργάνωση: School of Applied Social Sciences, University Campus Suffolk
<http://www.ucs.ac.uk/SchoosAndNetwork/UCSSchools/SchoolofAppliedSocialSciences/Conferences.aspx>

5ο Πανελλήνιο Ψυχιατρικό Συνέδριο στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, 25 Οκτωβρίου - 28 Οκτωβρίου 2013, Ξενοδοχείο Grecotel, Κυλλήνη Ηλείας.
Διοργάνωση: Ελληνική Νευροψυχιατρική Εταιρία και Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημίου Πατρών
<http://www.psychprimcare2013.gr>

Ενημερωτικό Δελτίο της Πράξης « Ολοκληρωμένη Προ-
σέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Πε-
ριστατικών ΚαΠα-Π στο πλαίσιο Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπι-
νου Δυναμικού 2007-2013.

Υπεύθυνος έκδοσης:
Δρ Γιώργος Νικολαΐδης

Υπεύθυνη Σύνταξης, Επιμέλεια:
Άρτεμις Δημητροκάλλη

Γραφείο Τύπου

Κέντρο για τη Μελέτη και την Πρόληψη της Κακοποίησης και Παραμέλησης των Παιδιών
Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας & Κοινωνικής Πρόνοιας Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού

Το έντυπο διατίθεται δωρεάν.

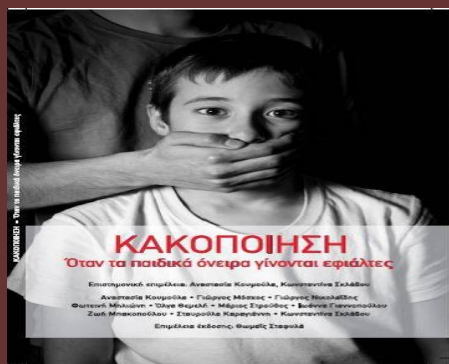
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Φωκίδος 7, 115 27 Αθήνα
Τηλ: 210 7715791
Fax: 210 7793648
www.ich-mhsw.gr
www.esakapa-p.gr
dimitrokalli@ich-mhsw.gr

Copyright 2013 DNA Creative Agency

Κακοποίηση

Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες

Φωτογραφία Εξώφυλλου:
Στέφανος Ζαφειρόπουλος
ISBN: 978-618-80484-0-9

Ο συλλογικός τόμος με τίτλο **«Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες»** περιλαμβάνει άρθρα των εισηγητών της αντίστοιχης ημερίδας που διοργανώθηκε από το Τμήμα Ψυχιατρικής Παίδων και Εφήβων (16/12/2011) του Σισμανόγλειου ΓΝΑ.

Βασικός στόχος του παρόντος συγγράμματος υπήρξε η ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού διαλόγου, στα πλαίσια της θεωρητικής ανασκόπησης της σύγχρονης διεθνούς και ελληνικής βιβλιογραφίας και της παρουσίασης ερευνητικών δεδομένων επάνω στο θέμα. Στη βάση αυτή ο τόμος αποτελείται από εννέα επιστημονικά άρθρα και επιδιώκει να προσεγγίσει το πρόβλημα της παιδικής κακοποίησης συνολικά, μέσα από την οπτική της παιδοψυχιατρικής, της παιδοψυχολογικής, της νομικής και της κοινωνικής εργασίας.

Συγκεκριμένα αναπτύσσονται οι ιατρικές και οι ψυχοκοινωνικές διαστάσεις της παιδικής κακοποίησης, το θεωρητικό πλαίσιο της άσκησης βίας στους ανήλικους, οι θεσμοθετημένες αρχές και υπηρεσίες προστασίας των παιδιών, κακοποιημένων και μη, στη χώρα μας, καθώς και ο ρόλος του συστήματος ποινικής δικαιοσύνης, ως μέσο πρόληψης και αποτροπής του φαινομένου, τόσο στην ανίχνευση των περιστατικών, όσο και στη συνέχεια στη διαδικασία εξέτασης των παιδιών θυμάτων. Επιπλέον αναλύονται μεθοδολογικά θέματα στο χειρισμό των περιστατικών βίας, μέσα από την ανάπτυξη θεωρητικών προβληματισμών και πραγματικών περιστατικών, ενώ συμπεριλήφθηκαν ερευνητικά δεδομένα από το ίδιο το Τμήμα Ψυχιατρικής Παιδών και Εφήβων, το οποίο από το 2009 δέχεται και υποστηρίζει ανάλογα περιστατικά, μεταξύ άλλων.

Ο τόμος απευθύνεται σε όλους τους ειδικούς της ψυχικής υγείας που ασχολούνται με το θέμα, ιατρούς, ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές, επισκέπτες υγείας κ.α., με την ελπίδα να αποτελέσει ένα βοήθημα στο δύσκολο έργο τους.

Διανέμεται δωρεάν από το Τμήμα Ψυχιατρικής Παιδών και Εφήβων και εκδόθηκε στα πλαίσια της Πράξης «Λειτουργία του Ψυχιατρικού Παιδών και Εφήβων στο Γ.Ν. Σισμανόγλειο» του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού 2007 – 2013».

Κουμούλα, Α., Σκλάβου, Κ. (Επιμ.).(2013). *Κακοποίηση: Όταν τα παιδικά όνειρα γίνονται εφιάλτες*. Αθήνα:Τμήμα Ψυχιατρικής Παιδιών και Εφήβων Σισμανόγλειο ΓΝΑ.